

De Vriendenkring

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

www.Quakers.nu

87e jaargang nr. 1

januari 2016

stille aandacht
schilderij van Henk Ubas

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs:

Nederland €25,00 per jaar
Europa €35,00 per jaar (per 1 januari is dit verhoogd!)
Wereldwijd €35,00 per jaar
Email abonnement (PDF) €5,00 per jaar

Bankrek. **NL31 TRIO 0390 3895 60** t.n.v. Maandblad De Vriendenkring te Assen. (nieuw!)

De verzendkosten voor Europa en de rest van de wereld zijn gelijk getrokken vandaar dat we ook de abonnementskosten gelijk moeten berekenen.

Voor buitenlandse abonnees geldt IBAN: **NL31 TRIO 0390 3895 60**;
BIC:TRIONL2U.

Nieuwe abonnees en adreswijzigingen doorgeven aan:

dickkamminga@ziggo.nl

Redactieleden:

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016LM, Zwolle,
tel.038-4608461/06-40030923,
email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Administratie, Abonnementen, Verzending en Financiën:

Dick Kamminga dickkamminga@ziggo.nl

Redactieleden:

Hylkia Nieuwerth (schrijver)

Wils 't Hart

Marianne van der Zee

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15e van iedere maand! (tenzij anders afgesproken).

Zie ook de tips en aanwijzingen voor auteurs op:

<http://Quakers.nu/nl/Vriendenkring/Tips%20%20voor%20Auteurs>

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt.

Bezoek daarom geregeld de Quaker website:

www.Quakers.nu

In dit nummer:

Van de redactie	4
Gebed.....	5
Secretariaatsmedewerker	6
Vandaag ben ik gaan lopen.....	7
Quakerretraite 2016 op 22, 23 en 24 januari. 'de Innerlijke Pelgrim'	8
God in een notendop.....	9
Het Wall Museum.....	12
Wat doen we in Brussel?	14
Pelgrim voor de Planeet.....	15
Klimaatop Parijs, een nieuw hoofdstuk	18
Wat is het ware geweldloze verzet tegen onderdrukking?	22
INLIA	24
Terug naar Gewoon	25
Plain.....	27
Syriërs bedanken Nederland	28
Oost, West, thuis niet best	31
Word vrienden met een moslim.....	33
Transformatie.....	35
Een raadsel voor iedereen.....	36
Ecoquaker 'het Grote Geheel'	40
Handen en voeten. Warmetruidendag.....	42
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?.....	43
Vrienden in het hele land.....	44

Met ingang van 1 januari 2016 wordt het nieuwe (post)adres van het
Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers) in Nederland:

Stadhouderslaan 8
2517HW Den Haag
telefoon: 06-13700682

Van de redactiecommissie

Wij danken Corien van Garderen voor al het werk dat zij de afgelopen jaren voor de Vriendenkring heeft gedaan. Dick Kamminga neemt haar taak over.

Beste vrienden,

Ingesloten bij deze vriendenkring tref je een nota aan voor het abonnement van 2016. Voor Nederlandse abonnees is dat €25,- en buiten Nederland €35,-. Wil je meer betalen om de vriendenkring te steunen, het is van harte welkom.

Dick Kamminga

Van de redactie

'Living the transformation', het thema van de Wereld conferentie van de Quakers in Peru zou ik willen vertalen met het leven van transformatie, de verandering zelf leven. Voor de worship-sharing van de Midden en Zuid Nederlandse maandvergadering op 12 december heb ik deze tekst van verschillende bijbelvertalingen van de brief van Paulus aan de Romeinen 8:19 vergeleken. De nieuwe bijbelvertaling spreekt van "De schepping ziet er reikhalzend naar uit dat openbaar wordt wie Gods kinderen zijn." Wat opvalt, is dat er een tweedeling is in vertalingen. Aan de ene kant de vertalingen die de actie verwachten van God. God die er voor zal zorgen dat bekend wordt wie de kinderen van God zijn (en wie niet denk ik erbij). En de aan de andere kant de vertalingen die het accent leggen bij wat ikzelf kan doen, dat de kinderen van God zelf de verandering leven geïnspireerd door dat van God in henzelf. Dit laatste spreekt mij het meest aan. Zou het kunnen betekenen, dat we ten volle beseffen dat iedereen een kind van God is? Ik zal mij niet begeven in de discussie over wat er bedoeld is door degenen die het hebben opgeschreven, want ook zij worstelden waarschijnlijk met dezelfde vraag: welk godsbeeld is het 'echte'?

Ik vind het spannend om mensen van alle delen van de hele wereld te gaan ontmoeten, met zoveel verschillende godsbeelden. Voor mij gelden vooral de volgende vragen: Wat betekent God, voor wat ik doe in deze wereld? Hoe ga ik met mijn medemens om? Wat doe ik met onrecht? Met geweld en onderdrukking? Met de planeet, het klimaat? Hoe krijgen we iedere keer weer de kracht om ons in te zetten voor een betere rechtvaardigere, liefdevollere wereld?

In deze Vriendenkring, een veelheid van artikelen: Een gebed van Jean Zaru, Palestijnse Quaker, over de visie van God over rechtvaardigheid. In God in a nutshell zoekt Rex Andrews naar de kracht van waaruit we leven. Daarnaast zijn er artikelen over wat we doen vanuit ons geloof aan de transformatie naar een rechtvaardiger wereld.

We zijn dankbaar dat we een nieuwe secretariaatsmedewerker hebben gevonden in Loes Wing die per 1 januari 2016 ons in deze functie gaat ondersteunen.

Het is inspirerend dat er zoveel inzet voor de aarde en de vrede is en dat dit nummer van de Vriendenkring zoveel betrokkenheid uitstraalt!

Sytse Tjallingii (hoofdredactie)

Gebed

van Jean Zaru schrijver van de Quaker meeting in Ramallah, Palestina

***You have come to us
in all of our times of weakness and doubt.
But you bring a promise of new life,
a future of justice, an abundance of well-being.
Instill in us the confidence to not only hope for justice, but
to search for your vision of justice
in our lives, in our communities,
in our country and in our world.
Help us to challenge oppressive habits
so that we may join together toward a common
understanding of God's hope for us.***

U bent naar ons toe gekomen
in al onze momenten van zwakte en twijfel.
Maar u brengt een belofte van nieuw leven,
een toekomst van gerechtigheid,
een overvloed van welbevinden.
Breng ons het vertrouwen bij om niet alleen
te hopen voor gerechtigheid,
maar ook om te zoeken naar uw visie van gerechtigheid
in onze levens, in onze gemeenschappen,
in ons land en in de wereld.
Help ons om onze onderdrukkende gewoontes uit te dagen,
zo dat we samen komen naar een gemeenschappelijk
begrip van God's hoop voor ons.

<http://www.rfmq.org/>

Secretariaatsmedewerker

door Loes Wing

Even voorstellen, ik ben de nieuwe secretariaatsmedewerker. Mijn naam is Loes Wing. Ik ben lid van de Haagse Maandvergadering.

Sinds een paar maanden woon ik met mijn Amerikaanse man Eli in Woerden. We zijn in New York getrouwd en hebben eerst een paar jaar in Brooklyn gewoond, voordat we in de zomer van 2014 naar Nederland kwamen.

In New York ben ik voor het eerst naar een Quaker meeting geweest. Ik had iets over de Quakers gelezen, grappig genoeg in een boek met de titel 'If the Buddha Dated', en was meteen geïnteresseerd. Ik was al lange tijd (zowel actief als tevergeefs) op zoek naar een geloofsgemeenschap en bij de Quakers voelde ik me meteen thuis.

Brooklyn Monthly Meeting is groot en er is van alles te doen. Ik raakte daardoor snel bij allerlei activiteiten betrokken. Ik hielp bijvoorbeeld elke zondag mee met First Day School, ging graag naar Quaker Studies, worship sharing met de Young Adult Friends, de doordeweekse meeting op dinsdag, en werd de vaste pianist van 'hymn singing'. Het heeft mij enorm geholpen om op deze manier onderdeel te mogen zijn van een gemeenschap, toen ik net geëmigreerd was naar een ander land. Mijn achtergrond is voornamelijk in de muziek: klassiek piano en muziekwetenschappen. Naast pianolessen heb ik ook (kinder)yogalessen gegeven op een Summer Camp in New Jersey. Op dit moment sta ik voor de klas op een middelbare school in Rotterdam, als docent Engels.

Ik vind het ontzettend leuk om het Quaker Secretariaat te gaan verzorgen! Ik kijk ernaar uit om via deze weg meer Vrienden te leren kennen en nog actiever betrokken te zijn bij de Quakers in Nederland.

Vandaag ben ik gaan lopen

Ingezonden door Wils 't Hart uit:de weg ligt onder je voeten van-- Marcel Derksen

Vandaag ben ik gaan lopen
En waar ik loop
is van nu af aan een weg
vandaag ben ik gaan lopen
maak me klein bij elk geluid
ben veel banger dan ik was,
toen ik nog stilstond
maar ik kom eindelijk,
ik kom eindelijk vooruit
vandaag ben ik gaan lopen
waar ik loop,
is van nu af aan een weg
kijk me lopen , zeven sloten
hoogste bergen, andersom

ik ben hoe dan ook gaan lopen
ik zie wel waar ik kom
diepe dalen, mooie paden
ik glim bij wat ik zachtjes,
haast onhoorbaar fluisterend zeg
waar ik gelopen heb,
is van nu af aan een weg
vandaag ben ik gaan lopen
omdat dat is wat ik wou
ik heb geen idee waarom men zei
dat het niet kon
zeg liever ga maar, dat is leuk,
en moet je doen
want kijk me lachen man
hier loop ik nou

Quakerretraite 2016 op 22, 23 en 24 januari. 'de Innerlijke Pelgrim'

Er is nog plaats, geef je snel op!

Het thema dat we gekozen hebben is “de Innerlijke Pelgrim”. Als voorbereiding kun je het boekje “Ga je eigen weg” van Margrit Irgang gebruiken, het kan ook heel goed zonder.

Uit dit boek:

Pelgrimeren is een beweging in hart en geest, en het uiterlijk voortbewegen is slechts een middel om de innerlijke verandering mogelijk te maken. Daarom kunnen we ook pelgrim zijn als we ons geen reis kunnen veroorloven. Ons eigen leven is het landschap waar we dan als pelgrim doorheen trekken.

*je stappen
zullen je woorden zijn,
de weg je lied,
de vermoeidheid je gebeden.
en aan het eind
zal de Stilte tot je spreken*

Dit gedicht is het gedicht van de week van Gebed voor de eenheid dat tegelijkertijd plaats vindt.

De retraite van 2016 wordt weer gehouden in de St Willibrords abdij bij Doetinchem.

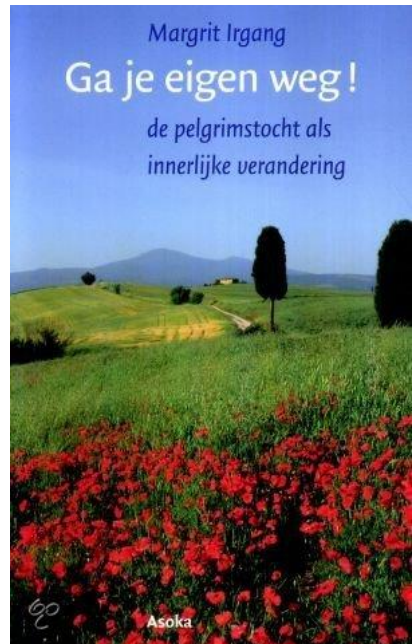
Het zou fijn zijn als iedereen die mee wil gaan zich snel op geeft!
De kosten zijn 130 euro, te betalen via NL65TRIO0212377264 t.n.v.
Rel.Genootschap der Vrienden-Quakers.

We proberen weer een kleine Pelgrimswandeling te houden op weg naar het klooster toe. Je kunt je daarvoor opgeven bij Wils

We vragen je om mee te denken over de invulling van het thema van de retraite, gedichten en verhalen zijn erg welkom.

Opgaven, vragen, goede ideeën en wensen graag naar Wils 't Hart hartenhuis@planet Na opgave krijg je alle verdere informatie toegestuurd. We kijken uit naar een mooie, geïnspireerde retraite.

De retraitecommissie

God in een notendop

Boekbespreking door Ian Kirk-Smith van "God in a nutshell" door Rex Andrews, vertaling Nel Bennema
Uit: The Friend, 4 december 2015

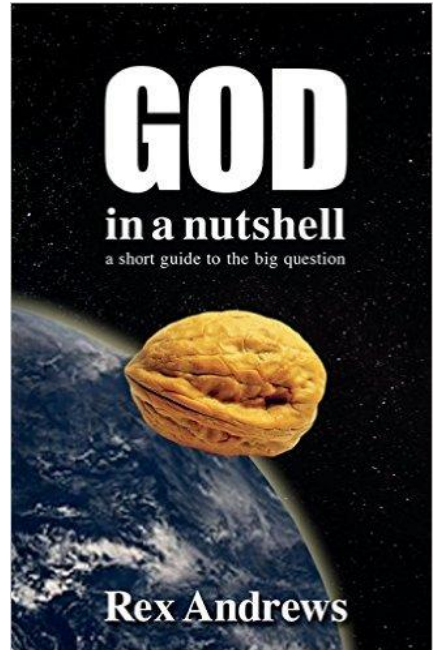
In de kern van *God in a nutshell* ligt een diepe bezorgdheid over de disharmonie en verdeeldheid die hun oorsprong vinden in religie.

De gruwelijkheden van vandaag gebeuren al duizenden jaren, in welke vorm dan ook. Waarom? Rex Andrews, de auteur van dit boek, Quaker, gelooft dat er een urgente en universele behoefte is om een verbindend element te zoeken tussen religies.

In *God in a Nutshell* probeert hij een gemeenschappelijke factor te vinden. Het boek is boeiend, direct, verfrissend en oprecht. Het is geschreven in een heldere, aantrekkelijke stijl. Je krijgt in het hele boek het gevoel dat de auteur zich vele jaren heeft beziggehouden met de studie en bezinning over een probleem dat voor hem uiterst belangrijk was. Nu hij het terrein heeft verkend wil hij de lezer daarin meenemen. De schrijver is een Christen-humanist en zijn kritische benadering wordt getemperd door een tolerante gevoeligheid. Hij is daarom een leerzame en verhelderende gids.

In het eerste deel van het boek denkt hij na over de uiteenlopende definities van de godheid; geweld in religieuze tradities; problemen met bedoelingen van God; het mysterie van religie; het karakter van het geloof; de gevaren van een "geloof, dat niet op de proef gesteld is"; en goed en kwaad.

De schrijver legt de nadruk op de in wezen mysterieuze aard van een spirituele ervaring, en in een fascinerend hoofdstuk denkt hij na over de manier waarop God tot een "menselijke constructie" is gemaakt. Rex Andrews zegt over de schepping van de mens in Genesis: 'de schrijver van Genesis had net zo goed kunnen schrijven: "En de mens zei: laat ons God maken naar ons beeld en onze gelijkenis". Ondanks pogingen in de Islam, het Christendom en het Judaïsme om de neiging tot antropomorfe beeldvorming te weerstaan, kunnen in alle drie religies talloze "vermenselijkende" verwijzingen naar de godheid worden gevonden. Hij schrijft

dat mensen niet kunnen nalaten om “andere schepselen en concepten menselijke eigenschappen toe te kennen”. Het is goed om te lezen hoeveel aandacht hij besteedt aan tamelijk veronachtzaamde figuren als Marcus Aurelius en Baruch Spinoza. Daarom stelt hij de vraag: wat hebben religies, in de kern, gemeenschappelijk?

Wat is het verbindend element in ons verschillend streven naar spiritueel begrijpen? Het antwoord dat Rex Andrews op deze centrale vraag heeft gevonden omschrijft hij als “de X factor” of “De Kracht waaruit wij leven”. Als hij deze uitdrukking gebruikt, schrijft hij, is hij in wezen bezig met het proces: “de kracht achter de natuur, de “ziel” van het universum, de energie en de geest die het tot leven brengt”. Van daaruit scheidt de mens de religie, en omdat het een menselijke constructie is, komt het in de wereld in verschillende vormen tot uiting.

Rex Andrews is geworteld in de tradities van de Verlichting. Hij is een rationalist. Hij argumenteert dat het feit dat “een idee of gewoonte tot de traditie behoort of oeroud is, geen bewijs is van de waarde ervan in verschillende tijden en situaties”. Absolute claims op zekerheid en kennis moeten met scepticisme worden behandeld. Hij is echter overtuigd van het diepe mysterie in het hart van religie. Wetenschap zoekt ernaar de mechanismen van het leven te begrijpen. Religie houdt zich bezig met de betekenis van het leven.

Het boek bevat enkele fascinerende “sub-plots”. Eén daarvan heeft te maken met Richard Dawkins. Rex Andrews ondersteunt zijn standpunt betreffende een aantal onderwerpen, zoals het denken van het creationisme en het “man-made” karakter van veel religies. Maar hij gelooft dat veel argumenten van Dawkins ondoordacht zijn. Hij ondersteunt Dawkins in zijn ontkenning van het bovennatuurlijke in religie; maar, zo schrijft hij: “er is niets bovennatuurlijks in de Kracht van waaruit we leven”. Naar zijn gevoel begrijpt Dawkins niet wat een “mysterie” is, evenmin als de poëtische en symbolische aard van veel religieuze geschriften.

Albert Schweitzer schreef eens over “eerbied voor het leven”. Rex Andrews gelooft in de noodzaak dat wij de waarde van dit principe erkennen. Het is volgens hem eenvoudig een andere manier om te zeggen: “eerbied voor de Kracht van waaruit we leven”. Het grootste wonder is het wonder van het leven zelf. Het is niet nodig om bovennatuurlijke, man-made wezens op te roepen om het te besturen. *God in a nutshell* is een eerlijke analyse van de essentie van religie en van de betekenis van het woord “God”. Het is een oprechte persoonlijke zoektocht naar verzoening en harmonie in een wereld vol disharmonie en verdeeldheid. Het is een boek dat zeer gelegen komt.

Enkele citaten uit het boek 'God in a nutshell:

*To see a World in a Grain of Sand
And Heaven in a Wild Flower
Hold Infinity in the palm of your hand
And Eternity in an hour.*

William Blake

*Een wereld zien in een korrel zand
en de hemel in een wilde bloem,
de oneindigheid houden in de palm van je hand
en de eeuwigheid in een uur*

William Blake

Crisis: the X of 'extremism'

*Men never do evil so completely
and cheerfully as when they do it from
religious conviction.*

Blaise Pascal, Pensees, 1670

Crisis: de X van 'extremisme'

*Mensen doen het kwade nooit zo volkomen
en enthousiast als wanneer zij het doen uit
religieuze overtuiging.*

Blaise Pascal, Gedachten, 1670

*In great contests each party claims to act in
accordance with the will of God. Both may be, and
one must be wrong. God cannot be for
and against the same thing at the same time.*

Abraham Lincoln, Memorandum, 1862

*In grote conflicten claimt iedere partij te handelen
in overeenstemming met de wil van God.*

*Beiden kunnen het verkeerd hebben. of een van hen.
God kan niet tegelijkertijd voor en tegen dezelfde zaak zijn.*

Abraham Lincoln, Memorandum, 1862

*A faith is something you die for; a
doctrine is something you kill for: there is
all the difference in the world.*

Tony Benn, The Observer, 1989

*Een geloof is iets waar je voor sterft;
een doctrine is iets waar je voor doodt:*

hier ligt alle verschil in de wereld grote conflicten claimt iedere partij te handelen

Tony Benn, The Observer, 1989

Het Wall Museum

door Sytse Tjallingii

Hebronroad in Bethlehem, geblokkeerd door de muur, achter de poort het graf van Rachel, let op de posters van het 'Wallmuseum'.

In de Midden en Zuid Nederlandse Maandvergadering is besloten om enkele posters op de muur in Bethlehem te sponsoren met verhalen van Palestijnen. Dit wordt het 'Wallmuseum' genoemd. Ik heb een aantal geïnteresseerde leden van onze maandvergadering gevraagd wat hun voorkeur was en daar is de keuze voor deze verhalen uitgekomen:

Jeugdtijd in Gaza: Het belang van het onderwijs (2 posters)

Een verhaal geschreven door twee Palestijnse jongeren, Samer Hilal en George Bandak, 2008

Ahmad is een normale jongen. Zoals elk veertienjarige jongen, gaat hij naar school. Hij houdt van praten en grappen met zijn vrienden, en ook van chatten en het spelen van spelletjes op de computer. Hij heeft dezelfde hobby's, en speelt dezelfde spellen als alle jongeren op aarde. En net als iedereen, heeft hij zijn dromen voor de toekomst. Maar er is een groot verschil tussen Ahmad en andere jongeren in de wereld: Ahmad werd geboren in Gaza.

Op een dag werd het huis van Ahmad beschoten en vernietigd door een Israëlische tank. Op die dag had Ahmad een examen. In weerwil van wat hij meemaakte als een getraumatiseerd kind dat zijn huis verliest waarin zijn familie woonde, besloot hij om niet op te geven en niet de hoop op te geven. Terwijl de tranen eerst zijn wil braken en zijn gevoelens overweldigd

werden door verdriet, besloot hij toch om door te gaan met zijn leven en zijn examen te doen. Ahmad geloofde dat als hij niet naar school zou gaan, hij niet in staat zou zijn om hoop in de toekomst te vinden.

Voor hem, was het onderwijs een krachtig hulpmiddel en ongeschoold zijn een zwakte. In Palestina is onderwijs het begin van de vervulling van je dromen. Later, heeft Ahmed's familie vele malen geprobeerd hem te overtuigen om de school te verlaten en te gaan werken om hen te steunen en om de wederopbouw van het huis mogelijk te maken. Maar Ahmad weigerde en besloot om zijn opleiding voort te zetten.)

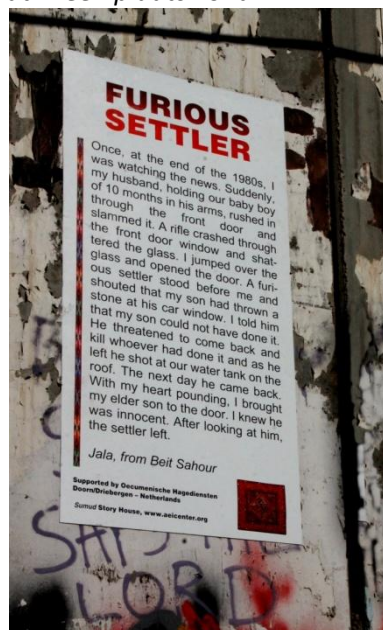
Het tweede verhaal dat gekozen is gaat over 'De Roos'

De roos

Een verhaal geschreven door Sanar, een jong Palestijns meisje.

Ik liep alleen op een lege weg. Ik hield een zaad van een plant stevig vast. Het gaf me de moed en een sterke wil om een veilige plaats te bereiken. Ik had nog een lange weg te gaan en niets gaf me de veiligheid of de innerlijke vrede, behalve mijn metgezel. Het verlichtte mijn weg en dat motiveerde me om mijn doel te bereiken. Aan het eind van de lange weg, vond ik wat ik zocht. God gaf me een mooie tuin om dit zaad in te zaaien, waar die in worstelde en wachtte om veilig te zijn, net zoals ik deed. Ik gaf mijn leven om het te reden. Ik gaf niet op voordat ik een plaats vond. Ik geloofde in Gods genade. Ik zaaide het zaad in de grond en gaf het water. Ik bleef wachten en mijn geloof werd steeds sterker, terwijl het zaad moeite had om zijn weg te vinden door de bodem naar het licht. Het zaad werd een mooie rode roos. Het was een speciaal symbool van hoop, liefde en geloof. De wind viel het aan, maar slaagde er niet in om het te breken. Veel mensen hebben geprobeerd om het te ontwortelen, maar zij faalden. De hoop is in alles wat God geschapen heeft. We moeten diep in ons hart zoeken om het te vinden omdat het de

bron van het leven is.

Elk verhaal wordt gesponsord door een persoon of organisatie van over de hele wereld

Wat doen we in Brussel?

Quaker Council for European Affairs

door Peter van Leeuwen

QCEA bruist! In aanloop naar het Nederlands EU voorzitterschap van het komend half jaar is onze Quakergroep in Brussel kortgeleden in overleg geweest met de Nederlandse permanente vertegenwoordiging bij de EU (soort ambassade die alles voor de Nederlandse politici voorbereidt) en hopen Quakers hun betrokkenheid met een rechtvaardiger Europa, samen met ons, Nederlandse Vrienden, te kunnen versterken gedurende die periode! 'Circulaire economie' is daarbij een van de topics. Wie weet kunnen we ook iets bereiken op het gebied van “stop de wapenhandel”? Vanaf januari worden de “stop de wapenhandel” activiteiten op EU niveau namelijk vanuit Quakerhouse Brussel geleid (zie vorige Vriendenkring). Tijdens Sinterklaas (4-6 december) conferereerden 110 Quakers uit 23 Europese landen over het soort Europa dat we zouden wensen en dat we willen helpen bouwen. Natuurlijk speelde de actualiteit van de vluchtelingenstroom daarbij een grote rol. Ook kwam de campagne om het Verenigd Koninkrijk binnenboord te houden in de EU aan bod. Ik heb ervoor gepleit te beseffen, dat mocht het Ver. Koninkrijk besluiten de EU te verlaten, wat overigens geen enkele Quaker schijnt te willen, QCEA nog steeds een belangrijk en in feite belangrijker orgaan zal zijn voor Britse Quakers om concerns op Europees niveau te bepleiten.

Tegelijk wordt QCEA zelf “verbouwd”. Andrew Lane gaat volop verder met “advocacy” om Quaker concerns in Brussel gestalte te geven samen met het enthousiaste team van Tim Harman en George Thurley en komende vrijwilligers. Nieuw is Paul Musiol die voor één jaar transitie-manager is, met als opdracht om met QCEA als organisatie een toekomstgerichte koers in te slaan. Wat mij betreft meer netwerken, meer inzet van vrijwilligers, meer samenwerking met FWCC-EMES waarin Oost Europese Vrienden mede vertegenwoordigd zijn en met Britse Quaker organisaties, en een hechte samenwerking met alle Europese jaarvergaderingen. Dit klinkt ingewikkelder dan het is, want “Quaker samenwerking op Europees niveau” (EU-28 en Raad van Europa-47) is waar het om gaat.

Om op de hoogte te blijven is het goed om te surfen naar Around Europe (quakers.nu/nl/VVOREA/Around), de QCEA website (www.QCEA.org) en de facebook pagina: Quaker Council for European Affairs (QCEA).

Pelgrim voor de Planeet

door Lucas de Groot, Renesse

Ik dacht dat ik dit jaar uit gewandeld was. Mijn pelgrimage seizoen loopt normaal van 1 april tot 1 oktober. Maar ik zag op 1 november bij Ned. 2 een groep van 40 wandelaars uit Utrecht vertrekken om naar Parijs te lopen. Om aandacht te vragen voor de klimaat top die daar in december gehouden zou worden. Marjan Minnisma had het bedacht. Als directeur van URGENDA, die in april van de overheid het rechtsgeding had gewonnen welke de overheid verplicht om haar eigen doelstellingen uit te voeren. Het leek echter wel de plaatselijke wandel club uit Vianen: niet duidelijk waarvoor of tegen ze nou eigenlijk liepen. Ik dacht: dat moet beter kunnen en ging in 3 dagen mijn wandelkarretje veranderen in een opvallend symbool voor duurzaamheid. Mini Wind -en watermolentjes op zonne-energie er op geplaatst. Ook opvallende teksten zoals: "Voor niets gaat de zon op" en de bekende geel/ rode anti- atoom energie zonnnetjes. En sloot me toen op de Ned.- Belgische grens bij het clubje dappere dodo's aan.

Eigenlijk niet wetend waar ik aan begon, wist niets van waar Urgenda normaal mee bezig was, en kende Marjan Minnisma alleen van haar eerste plaats op de duurzame top 100 van Nederland.

Wel had ik ze de afgelopen 4 dagen elke avond voorbij zien lopen op ned.2 om 22.45 na Nieuwsuur. Een co-productie van alle gezamenlijke omroepen met om de 2 dagen een andere bekende tv interviewer.

Dat was nogal wat anders dan in mijn eentje maandenlang over 's herenswegen te lopen met mijn karretje: nu elke dag omringd door pers en cameraploegen(Duits, Zweeds, Belgisch, Frans, Al Jazeera, Trouw, NRC)

Probeer je dan nog maar een gewone pelgrim te voelen....

De vaste groep bestond uit 14 vogels van verschillende pluimage en veel pioniers: de oprichter van

de kar van Lucas wordt over een plas getild. Het opschrift is: Voor niets gaat de zon op.

de Kleine Aarde, verder een man van 71 met een rollator, die de eerste windmolen-coöperatie in 1985 heeft opgericht, een biologische boer van het eerste uur, 2 vrouwen van 63 die vorig jaar 7 maanden door Amerika liepen tijdens een klimaatmars, een Nieuw-Zeelandse boer, een Australische lolbroek met het hart op de juiste plaats, een lieve Franse jongen van 20 die foto's nam, een wiskundige en een journaliste die dagelijks een heel komisch blog bijhield. En een Vriend uit Renesse. De 4 pioniers konden nog heerlijk herinneringen ophalen van kern-energie demonstraties in Dodewaard en Kalkar. Tijd genoeg op al die 26 etappes van gemiddeld 24 km langs eenzame kanalen en uitgestorven dorpen.

Guttegut (gottegotgot) wat een ledigheid heeft deze aarde nog. Geen boerderij, geen kip, koe en dus ook geen boer. Alleen de burgemeesters met buurvrouwen waren er om de redders van onze planeet te verwelkomen met zelfgemaakte appeltaarten, erg zwarte koffie zonder melk, toespraken waar de duurzame loftrompet over het dorp werd gestoken, gezamenlijk op de foto natuurlijk, waar mijn karretje perse goed zichtbaar op de voorgrond moest. Ja, ik had er nog snel een Franse duurzame tekst op geviltstift, gemaakt van een kapot laken van het dure hotel waar we geslapen hadden... Dan hadden die paar zeldzame franse dorpelingen nog enig idee waarom die groep zottelingen in de gutsende regen hun dorp gevisiteerd had. Want sommigen gingen mijn tekst "Laat maar waaie" die onder mijn windmolen stond, tevergeefs opzoeken op het internet.

Het bijzondere van deze bloedstollende tocht was toch eigenlijk de insteek waar Urgenda van uit gaat. Laat zien hoe en waar het nu al anders kan op onze planeet. Met duidelijk onderbouwde voorbeelden: Verteld door mensen uit de praktijk maar ook door top mensen uit bedrijfsleven, bankdirecteuren, boeren en wethouders. Met hen wandelde je dan die dag een paar uur op en 's avonds waren zij te zien tijdens de paneldiscussies in ons hotel, die de volgende dag op tv te zien waren.(Urgenda.tv en NPO 2)

Met een niet misteverstane boodschap: Het kan NU (technisch gezien) al zo totaal anders. Nu alleen nog de WIL om te handelen. En dat is een positieve boodschap: i.p.v. ergens tegen te zijn, ergens vóór te kunnen zijn. Waar iedere burger van dit mooie land direct mee aan de slag kan gaan. Ik heb nu zelf weer gemerkt wat voor een fijne energie je dat geeft. Hoopvol en licht gevend.

Hoop was ook elke dag voel en zichtbaar door de aanwezigheid van de jonge groep van 12 medewerkers van Urgenda. Hun enthousiasme en

idealisme. Hun enorme hoop op een betere toekomst die nu al voor het oprapen ligt. Zij waren het jeugdige cement in de soepele organisatie. 3 elektrische dweil auto's die op elektriciteit reden opgewekt door afgewerkt frituurvet...

Wat wonderbaarlijk genoeg niet naar patat stonk. Elke dag weer de tv studio opbouwen, blaren doorprikken, voor lunches zorgen op afgelegen plekken in een prachtig bos, de burgemeesters een pluim op de hoed geven, de politie te woord staan, die na de aanslagen in Parijs werkelijk elke dag even bezorgd langs kwamen rijden om de route kritisch door te nemen. En dan, na 28 dagen duurzaam wandelen: le Sacré

Coeur. Met honderd wandelaars onder een ereboog door voor het oog van 6 cameraploegen. We vallen elkaar in de armen en de tranen komen en stromen bij me. Het gaat om de weg die je aflegt en niet om Parijs als doel, had ik net gezegd tegen de man van de EO tv, maar dat voelt nu toch wel anders.

Wat ik eigenlijk bedoelde was en wat ik tijdens die vele maanden/jaren alleen op pad ook steeds dieper voel, is, dat we niet moeten vergeten wat je in het hier en nu onderweg tegen komt en daar voor open te staan. Want anders is misschien het doel wel gehaald maar zijn er belangrijke leerstukken van het leven en schoonheid onderweg aan je voorbij gegaan.

Opgehaald door mijn zoon en de volgende zondagochtend stond ik alweer klaar met mijn karretje in Amsterdam met vrouw en kinderen bij de duurzaamheids mars met 7000 anderen. Zonder cameraploegen. Dus of je nou met 30 of met 7000 mensen loopt? Aantallen zeggen niets over de impact die je handelen kan hebben. Wel had ik nu mijn bellenblaasmachine aangezet, want het ging toch ook over het plezier in de weg die je loopt, nietwaar?

Op uitzending gemist kun je de samenvattings-uitzending van een half uur terug zien bij NPO 2 op 29 november "Mijlpalen naar Parijs". Volgend jaar april ga ik een half jaar in Duitsland lopen met het thema duurzame gerechtigheid.

Klimaattop Parijs, een nieuw hoofdstuk

maar nog geen oplossing voor een leefbare wereld

door Johannes Berger

Alom zijn de berichten over de klimaatovereenkomst in Parijs lovend, zelfs juichend: een historische doorbraak! Voor het eerst in de geschiedenis hebben bijna 200 landen deze overeenkomst ondertekend. De opwarming van de aarde wordt beperkt tot 2 en mogelijk tot 1,5 graad. Het streven naar klimaatneutraliteit impliceert dat fossiele brandstoffen moeten uitfasen in de tweede helft van deze eeuw, en dus grotendeels in de grond zullen blijven. Allemaal bijzonder goed nieuws! Stichting Oikos oordeelt gematigd positief (red: Oikos is een oecumenische stichting die bezinning en actie stimuleert met betrekking tot de sociale, economische en politieke aspecten van mondiale vraagstukken). Zij zegt in haar laatste nieuwsbrief: 'De afspraken gaan verder dan velen vooraf hadden durven hopen. We hadden als ondertitel gekozen: maak 2015 het jaar van de hoop. En hoop is wat we nu mogen hebben, dankzij dit akkoord. Is het genoeg? Dat is nog de vraag. Maar het biedt grote kansen. En: dankzij de vijfjaarlijkse evaluatie die is afgesproken, kan het beleid worden aangescherpt als dat nodig blijkt'.

Naast de lof, is er ook kritiek, vooral op de rechtvaardigheid van het akkoord. Ik baseer me met name op een artikel van de New Internationalist gepubliceerd op www.newint.org, 'Paris deal: epic fail on a planetary scale' (de overeenkomst van Parijs: een heroïsche mislukking op wereld schaal). In dit artikel wordt een antwoord gezocht op de vraag of de deal klimaat-rechtvaardig is. NGO's wereldwijd (o.a. Greenpeace, Oxfam en Actionaid) hebben een test ontwikkeld, de People's Test (peoplestestonclimate.org), die op basis van vier criteria aangeeft of de deal doelmatig en eerlijk is, gezien vanuit de gemeenschappen die door klimaatverandering worden getroffen. Op alle vier criteria zakt het akkoord.

1. Het levert niet de vereiste drastische vermindering van de uitstoot van broeikasgassen (met name CO₂) op om het doel van 1,5 graden, of zelfs maar 2 graad, te halen. De overeengekomen verminderingen zijn gebaseerd op vrijwillige toezeggingen van de overheden, gebaseerd op de individuele bereidheid van de landen en niet op wat nodig is. Deze doelen zullen leiden tot een temperatuurstijging van 2,7 tot 3,7 graden aan het einde van deze eeuw, en zijn dus inadequaats. Het akkoord stelt verder dat de overeengekomen doelen pas in 2020 zullen worden herbezien! Tegen die tijd zou het goed kunnen zijn dat ons CO₂-budget voor 1,5 graad temperatuurstijging al is verbruikt. De deal bevat echter niet de woorden fossiele brandstof (of olie, kolen en gas) noch noemt het belangrijke industrieën die ontbossing veroorzaken als palmolie. De wortels van het probleem worden niet benoemd, laat staan aangepakt. In de woorden van een vertegenwoordiger van Asian Peoples Movement on Debt and Development: *'Onze overleving is niet onderhandelbaar. (...) de finale versie van de klimaatovereenkomst veroordeelt ons tot nog meer dood en vernietiging'*.
2. Er is onvoldoende geld door de regeringen beschikbaar gesteld en ook de overdracht van technieken is niet genoeg voor het bereiken van een CO₂ neutrale wereld. Het grootste deel van de kosten komt ten laste kwetsbare en arme landen, maar zou gedragen moeten worden door de rijke landen die de afgelopen 200 jaar hebben geprofiteerd van goedkope energie. Slechts 20% van de benodigde US\$ 100 miljard dat van rijke naar arme landen zou moeten gaan, is opgenomen in het akkoord (red: miljard = een 1 met 9 nullen) per jaar in 2020). Dit is niet alleen veel te weinig, maar zal bovendien ten laste worden gebracht van bestaande support als ontwikkelings-samenwerking of zal worden gedaan in de vorm van investeringen en leningen. Als je deze transfers overigens vergelijkt met de wereld-

wijde jaarlijkse uitgaven aan defensie van US\$ 2 biljoen (red: biljoen = een 1 met 12 nullen) dan wordt de geringe bereidheid van de rijke landen, historisch gezien de grootste vervuilers, schrijnend zichtbaar.

3. Het brengt geen rechtvaardigheid voor de slachtoffers van klimaat-rampen: geen support voor adaptatie aan een nieuw klimaatregime of compensatie voor herstel van geleden verlies en schade, bijvoorbeeld als gevolg van vernietigende stormen, overstromingen en droogtes. Arme landen, zou je zeggen, hebben recht op compensatie voor schade die veroorzaakt wordt door vervuilend gedrag van rijke landen. Maar in het akkoord is een clause opgenomen die dit onmogelijk maakt. Deze clause stelt expliciet dat het akkoord geen basis is voor aansprakelijkheid of compensatie. Veel ontwikkelingslanden hebben hard gevochten om deze aansprakelijkheid en compensatie er juist wel in te krijgen. Verder is de eis dat mensenrechten moeten worden gerespecteerd uit de concept tekst geschrapt. Kortom, het is geen rechtvaardig en solidair akkoord. Volgens een van de vertegenwoordigers van een NGO: *'De EU en de VS hebben een clause opgelegd die hen alle juridische, morele en politieke verantwoordelijkheid ontnemt voor de vervuiling die zij hebben veroorzaakt, en die de levens en de bestaansmiddelen van miljoenen mensen heeft vernietigd'*.
4. Er worden geen doelmatige maatregelen getroffen, slechts schijn-oplossingen. Het akkoord zet de deur open voor dubieuze praktijken die niet effectief zijn gebleken, zoals CO₂-handel, zogenaamde 'technofixes' als CO₂-afvang, geo-engineering als bijvoorbeeld vermindering van instraling van zonnestrallen en compensatie van uitstoot door elders CO₂ in (nieuwe) bossen op te vangen. Mogelijke vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen en deze gewoon in de grond te laten zitten, het stoppen van ontbossing en beperken van industriële uitstoot, wordt zelfs niet naar verwezen. Ook andere, rechtvaardige, oplossingen rond grondgebruik en landrechten zijn buiten beeld gebleven. Het probleem is dus niet bij de wortel aangepakt.

Met de woorden van een NGO voor inheemse volken:

'De overeenkomst in Parijs is een farce. De echte oplossing, ondersteunt door de wetenschap, is dat we fossiele brandstoffen in de grond moeten laten. Er moet een moratorium komen op fossiele brandstof projecten, en er moet een eerlijke transitie komen voor al de gemeenschappen die afhankelijk zijn van fossiele brandstof economieën. We hebben hulp en support nodig om een toekomst te creëren die hernieuwbare energie biedt aan 100 procent van de mensen op deze planeet'.

90 leden van 'Earth Quaker Action Team', (EQAT),voerden een theaterstuk "klimaatbedrijf-inspectie bij twee filialen van de PNC Bank in Manhattan. New York.

Het akkoord levert dus geen klimaat rechtvaardigheid op, en al zeker niet volgens de toets van de NGO's. Zij roepen daarom iedereen op om in actie te komen: 'de politici van deze wereld kunnen niet de veranderingen brengen die wij willen. Het is aan ons als mens om die verandering te realiseren'. Dus een oproep om zelf in actie te komen door georganiseerd (geweldloos) verzet te plegen. Overigens heeft ook de Quakernomics blog interessant commentaar en verwijzingen op hun site opgenomen, zeer aan te bevelen.

Ten slotte, Parijs heeft ook een doorbraak opgeleverd: het heeft het begin van het einde van de fossiele industrie ingeluid. Vindt ook newint.org. Dat is zeer hoopvol! Jeremy Leggett is een vooraanstaand klimaat- en energie-expert, zie www.jeremyleggett.net en carbontracker.org (met commentaar en nieuws) die een interessant project is gestart eerder dit jaar in de aanloop naar de klimaatonderhandelingen in Parijs. Hij schreef iedere maand een hoofdstuk van zijn boek 'The winning of the carbon war', en zal in januari 2016 het laatste hoofdstuk schrijven met een reflectie op het akkoord. De hoofdstukken van dit bijzonder lezenswaardige boek, geschreven als een dagboek, zijn gratis te downloaden op zijn website. Zijn conclusie is dat Parijs geen oplossing brengt, maar wel een duidelijk signaal afgeeft aan de olie-industrie: het fossiele grondstoffen tijdperk is voorbij! De investeringen in schone energie zullen exponentieel groeien de komende jaren, terwijl de fossiele sector geleidelijk in zal krimpen. Dit lijkt de onvermijdelijke nieuwe trend!

Wat is het ware geweldloze verzet tegen onderdrukking?

door: Jeff Halper, vertaling: Jan Ramaker

Atta Jabar en zijn vrouw Rudeina

Ik zal het je laten zien. Onlangs bezocht ik mijn Palestijnse vriend Atta Jabar op de West Bank vlakbij de Israëli nederzetting/stad Kiryat Arba. Hij is een boer wiens land grotendeels in beslag is genomen voor de bouw van Joodse woningen.

Op de eerste foto zie je Jatta en zijn vrouw Rudeina met Kiryat Arba op de achtergrond en op de tweede foto de nederzetting Givat Harsina, een voorstad van Kiryat Arba.

Het hele leven van Atta en zijn vrouw en hun 4 kinderen staat in het teken van verzet. Al hun land, ook wat je op deze foto's ziet, is door Israël als land van de staat betiteld en gereserveerd voor verdere uitbreiding van de nederzetting. Zijn huis is als "illegaal" bestempeld en is tot nu toe al tweemaal verwoest. De tweede keer op een winterse decemberdag. Mijn vriend benaderde de soldaten en wanhopig en radeloos probeerde hij hen een pasgeboren baby te overhandigen. "Hier pak hem aan," zei hij "ik heb geen huis meer om hem op te voeden". Als reactie (ik was erbij) sloegen de soldaten hem en gingen door met zijn

huis te verwoesten. Vervolgens arresteerden ze hem. De aanklacht was dat hij (echt waar!) “de soldaten met een baby had aangevallen”. Hij werd veroordeeld tot 6 maanden gevangenisstraf en een forse boete. Hij was compleet verarmd en zonder zijn land. Sindsdien is zijn huis herbouwd als een daad van politiek verzet door het Israëliische Comité

Israëliische Nederzetting Givat Harsina, gesticht op de grond van de familie Jatta

tegen verwoesting van huizen (ICAHD), maar ze wonen verre van veilig. Naast de dreiging van verwoesting van hun huis door de Israëliische autoriteiten, worden Atta en zijn gezin constant gepest en aangevallen door de fanatieke kolonisten uit Givat Harsina, het nieuwste deel van Kiryat Arba. Voor Palestijnen als Atta and Rudeina, staat iedere minuut van hun leven in het teken van verzet. “Ik heb nog nooit een ogenblik van vrede of gewoon geluk gekend, ik niet en mijn kinderen niet”. Iedere struik die hij plant betekent strijd, want die plant hij “illegaal” op zijn eigen land dat herbestemd is als Israëliisch staatsland. Hij krijgt ook geen water, want de grond is Israëliische staatsgrond. Zijn courgettes verdrogen. Hij kan zelfs geen waterput delven zonder Israëliische toestemming. Zelfs een waterreservoir om regenwater te verzamelen mag niet, en dat terwijl de inwoners van Givat Harsina beschikken over een zwembad met Olympische afmetingen, groene grasvelden en parken. Zo ziet het ware geweldloos verzet eruit: de familie Jabar staat met een opgeheven hoofd en weigert hun land te verlaten zoals de de Israëli dat willen. Ze zijn “*sumud*”, Arabisch voor standvastigen. Wij moeten hen daarin steunen.

INLIA

door Joke Hofman

In het maartnummer schreef ik over het werk van INLIA dat voor enkele honderden kinderen een verblijfsvergunning heeft bewerkstelligd met het Kinderpardon, inmiddels al weer een paar regio-overleggen verder...

De op één na laatste bijeenkomst was in Kesteren. De directeur van Inlia, John van Tilborg, vertelde: er zijn mensen die al voor de 7e keer in een bus zijn gezet en er is nog geen procedure gestart... logisch dat ze een beetje opstandig worden... En veel?? Het zijn er nu nog geen 40.000, in 2001 vingen we er 80.000 op en dat ging probleemloos!

We waren met 22 mensen, vooral uit Rhenen en Kesteren. Een dominee vertelde dat het wel moeilijk is om de achterban mee te krijgen en hij vroeg aan de anderen hoe dat in hun gemeente was. Ik kon toen zeggen: Mijn achterban zijn de Quakers, die dragen vluchtelingen een warm hart toe en velen bieden op de één of andere manier hulp.

De laatste was 24 november in mijn vroegere woonplaats Ermelo. Een rondje werd gemaakt, de meesten van de 20 aanwezigen waren diaken. Ook een bemoedigend rondje: wat wordt er al veel gedaan! Zo vertelde iemand uit Arnhem, dat de mensen in de Koepel regelmatig in gezinnen mee-eten en dat vrijwilligers taalles geven, enz.

John van Tilburg was er weer. Hij vertelde dat hij regelmatig vragen krijgt als: kan mijn dochter nog wel veilig over straat als hier zoveel vluchtelingen komen? Hij antwoordde: let goed op uw burens en familieleden: 80% van de ongewenste seksuele handelingen wordt door die groepen gedaan! Deze overleggen zijn vaak confronterend, door de schrijnende feiten die worden gemeld, maar ook heel verrijkend, omdat je handvaten krijgt wat je zelf (nog meer) kan doen.

INLIA stimuleert de Ver.Ned.Gemeenten meer te doen aan opvang van vluchtelingen

De letters INLIA staan voor: *Internationaal
Netwerk van
Lokale
Initiatieven ten behoeve van
Asielzoekers.*

INLIA is een stichting, gevestigd in Groningen, die in de jaren 80 van de vorige eeuw is opgericht voor en door kerken. Het Charter van Groningen is een beginselverklaring, bedoeld om door geloofsgemeenschappen te worden ondertekend, waarin zij partij kiezen voor vluchtelingen en asielzoekers in nood en elkaar steun en solidariteit beloven bij het bieden van hulp. Alle Quaker maandvergaderingen hebben het Charter ondertekend en dragen bij aan het werk van INLIA.

Terug naar Gewoon

door Henk Ubas, geschreven rond 2000

Gezond en natuurlijk leven is niet moeilijk. Het is ook niet een voorrecht van de welgestelden of rijken of een afwijking die je aantreft bij enkele zogenaamde voedsel- of milieukenners. Nee, het heeft te maken met zoiets als milieubewust met de zaken in het huishouden omgaan, het wellicht zelf bakken van brood of cake of een wandeling in de natuur, zoals langs het strand. Want waarom moet alles zo gehaast gaan, zo onpersoonlijk? Waarom zou alles groter en duurder en ingewikkelder moeten worden? Waarom zouden onze laatste stiltegebieden, natuurgebieden bij voorbeeld, moeten wijken voor boortorens, militaire oefenterreinen en nog een snelweg? Waarom probeert de reclame ons te verleiden om ongezonde, veelvuldig bewerkte en soms praktisch dode voedingsmiddelen te kopen in plaats van een lekker kropje sla of worteltjes uit eigen tuin, volkstuin of milieubewuste winkel te halen?

Daarom: laten we maar weer gewoon doen, laten we alle poespas vergeten. Laten we proberen vriendelijk te zijn voor onze medemens, proberen gezonder te leven en zuinig om te springen met ons natuurlijk milieu, het hele jaar door. Begin eens met bewust te leven, met na te denken over jezelf, over je manier van leven, over de dingen die je dagelijks doet of juist niet doet.

Probeer weer eens een plaats en tijd te vinden om dagelijks stil te zijn. Het is vaak geen kwestie van tijd maar van heel graag willen. Als je verliefd bent schrijf je soms lange brieven aan elkaar. Denk je daar dan bij "waar zal ik de tijd ervoor vandaan halen"?

Als je het moeilijk vindt om enige tijd achter elkaar stil te zijn, dan zou je met een gebed kunnen beginnen of een stukje uit de bijbel of een ander -laat ik zeggen- passend boek te lezen. Je kunt ook een kaars aansteken met een bepaalde gedachte of een ontspannings- of adem oefening doen en dan overgaan in de stilte. Deze pogingen zullen je zeker goed doen, je rust geven en vredig stemmen en dan zal God er zeker blij mee zijn.

Vervolgens kan je ook kleine dingen in je leven veranderen. Bij voorbeeld: sla het vlees eens een maaltijd over, neem de fiets eens in plaats van de brommer of de auto, laat het pakje sigaretten eens even met rust, eet een bruin bolletje in plaats van een wit kadetje, slaap eens met de ramen open en de centrale verwarming uit, probeer eens niet boos te worden als een ander je een beetje dwars zit, ga 's avonds een eindje wandelen in plaats van haast de hele avond voor de T.V. te zitten.

Ik weet best dat velen al een gewoonte van een en ander hebben gemaakt, maar anderen brengt het misschien op een idee. Je zal dan langzamerhand ontdekken, dat wat bewuster of gezonder leven erg meevalt. De eerste stappen, wat aarzelend misschien, zullen je goed bevallen en tot meer leiden, tot een verder gaan. Je zal je prettig gaan voelen en blijven voelen bij die veranderingen. Dan ga je vanzelf een stapje verder. Neem daar de tijd voor; heb geduld met jezelf. Anders gaan leven is een groeiproces. Alles in de natuur gaat geleidelijk. Alles wat groeit heeft tijd en aandacht nodig.

Quakers, maar ook andere kerken zeggen: geloven doe je met je leven. Ik denk dan ook, dat een andere of betere leefwijze een positieve invloed zal hebben op je geloof.

Plain

door Kate Foley attender van de A'damse meeting

***I wish my life
had been plain.***

***Not Habitat or Ikea
or designer kitchen plain***

***but like an ordinary table
meant for simple dishes,***

holding up what is necessary.

***Or even plain like the woodpecker,
his blazing red head***

***biffing the sparrows
at the birdfeeder,***

***since plain is not without
colour or complication***

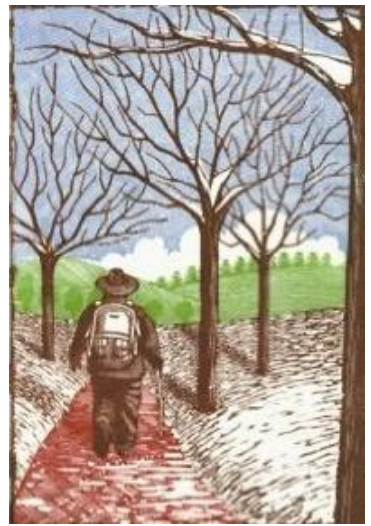
but is, without pretention.

***Although like water,
that plainest of stuff,***

***the best kind of love may be plain,
still it can follow***

***it's own deepest underground
tracery of contradictions.***

***Where is not the point, only how.
How? How would I know? I only know
how to hope there's time to learn plain.***

‘Eenvoudig’

Ik wens dat mijn leven
‘eenvoudig’ was geweest.

Geen Habitat of Ikea
of design keuken ‘eenvoud’

maar als een gewone tafel
bedoeld om eenvoudig eten

die ondersteunt wat nodig is.

Of zelfs ‘eenvoudig’ zoals de specht,
die met zijn laaiend rood hoofd

de mussen opjaagt
weg van het vogelvoer,

aangezien ‘eenvoudig’ niet
zonder kleur of complicatie is

maar zonder pretentie.

Maar net als water,
het ‘eenvoudigste van alle dingen,

de beste soort liefde kan ‘eenvoudig’ zijn
toch kan het

zijn eigen diepste ondergrondse
netwerk van tegenstellingen volgen.

Het gaat niet over waar, alleen over hoe.
Hoe? Hoe zou ik dat weten? Ik weet alleen hoe te
hopen dat er tijd is om ‘eenvoud’ te leren.

Syriërs bedanken Nederland

Irene Peters

Syriërs gaan bloemen uitdelen op het station in Nijmegen, las ik in de krant. “Daar moet ik heen!” besloot ik. Het vluchtelingenvraagstuk hield me al langer bezig, maar afgezien van zo her en der wat spullen brengen en een begin maken met het breien van sjaals, was ik nog niet verder gekomen, al had ik wel zo af en toe wat informatie ingewonnen.

Ik begon me wel wat gefrustreerd te voelen, maar toen kwam er iets naar mij toe. Dit moest het zijn. Toen ik in Nijmegen aankwam, zag ik op en bij het station niets

bijzonders, behalve iemand van de pers, of de plaatselijke televisie, die met een paar jongens stond te praten. Niet alleen ik was laat, maar de vluchtelingen ook. “Misschien hebben ze dat eind moeten lopen,” zei de vrouw, “want ze hebben niet veel geld”.

Na meer dan een uur wachten, net toen ik me afvroeg, of ze nog wel zouden komen, zag ik vanuit mijn ooghoeken iets donkers bewegen in de buurt van het busstation. Ze waren toch gekomen! Ze liepen met spandoeken, eigenlijk verknipte lakens en gingen ermee in een kring staan.

Teksten: *'Dank jullie wel. Syrische vluchtelingen'*.

Dat stond ook op de briefjes, die later bij de bloemen werden uitgedeeld. Er was een spandoek met een wat langere tekst. Die ongeveer hier op neer kwam: *'Nederland is het land van de vrede. We zijn jullie heel dankbaar en hopen hier een nieuw bestaan op te bouwen.'*

Intussen was de pers ook terug gekomen. Er werd veel gefotografeerd, ook met mobieltjes, ook door de vluchtelingen zelf. Het was een vrij grote groep mensen, ik schat zo tussen de 30 of 50 mensen—het kunnen er ook meer geweest zijn. Toch kwamen ze heel vriendelijk over. Het waren ook niet alleen mannen, maar ook wat vrouwen en een paar kinderen, die dit zo te zien wel leuk vonden. Over het algemeen vrij jonge en zo te zien vaak intelligente mensen. Bij de vrouwen een aantal moslima's ---maar niet allemaal. Sommigen zagen er net zo uit als wij.

In die gemoedelijke sfeer leek het er toch even op, dat er een opstootje zou ontstaan; een man, waarschijnlijk van Afghaanse afkomst, stond vreselijk te schreeuwen naar de pers. Ik meende iets te horen van: "Waarom doen jullie dit niet voor de Afghanen?" De discussie, die uit de hand dreigde te lopen, leidde tot niets. Dat zag de andere partij blijkbaar ook; de man werd verder genegeerd en droop af. Ik moest even de kat uit de boom kijken en wist weer niet, wat te zeggen. Behalve dan: "You are

welcome", zomaar in het wilde weg. Ik gaf wel geregeld mijn glimlach weg. Toen zich groepjes begonnen te vormen, ben ik zo af en toe zomaar ergens bij gaan staan, om te luisteren en zo nu en dan ook een opmerking te plaatsen. Ook was er een Nederlandse man, die zeer goed uit zijn woorden kon komen en zodoende kon ik ook mijn woordje meepraten, ook met een paar vrouwelijke vluchtelingen. Hij had het ook over de tegenstand, die is ontstaan, wat ook wel begrijpelijk is; het gaat vaak om mensen, die toch al weinig hebben en die bang zijn, dat ze weer op de laatste plaats terecht zullen komen. Maar zo werkt het niet.

Ik had meer iets van dat we allemaal van elkaar kunnen leren, juist omdat alle mensen verschillend zijn. Eén van die vrouwen zei tegen mij: "Wij zijn goede mensen, hoor". Ik kijk haar zo eens aan en: "Ja, dat zie ik wel." En: "Wij konden daar echt niet blijven" Ik voelde veel pijn boven komen, toen ze dat zei. So wie so was ik erg ontroerd, dat deze mensen, die zoveel hebben meegemaakt, dit voor elkaar hebben gekregen! Iets dergelijks zei ik ook, toen ik geïnterviewd werd door iemand van de krant of de plaatselijke televisie.

Er was een moslima, die met mij op de foto wou. Dus we sloegen de armen om elkaar heen en bekeken op haar telefoon de selfie, die ze van ons maakte. De voertaal was toch meestal Engels.

Ik werd wat moe en trok me even terug op een bankje, waar ik met een aardige jongeman in gesprek raakte. Hij bevestigde mijn vermoeden, dat we zeker van de vluchtelingen kunnen leren.

Ik wist niet, dat er tegelijkertijd op het station in Utrecht een dergelijke actie gevoerd werd. Dat bericht las ik de dag daarna in De Gelderlander. Deze krant had er een mooi stuk over geschreven, met een paar foto's erbij. Die dag was er ook de jaarlijkse bijeenkomst van Vrouwen voor Vrede, waar ik ook aanwezig was. Uiteraard kwam daar ook het vluchtelingenvraagstuk ter sprake. Er werd gezegd dat in feite de wapenhandel de oorlogen en dus de vluchtelingenstromen in stand houdt. Daar doet Nederland hard aan mee. Dus die aanpakken zou prioriteit moeten hebben. Maar wel van onderop, zoals: "Kijk heel goed uit, wat je koopt, bij welke bank, welke energieleverancier je hebt, enz...." De ASNBank en de TRIDOS bank investeren niets in de wapenhandel en met andere banken blijft het uitkijken.

Ik eindig met een krantenkop:"

"Vrede en liefde, dat is wat de Syriërs willen".

Wat als volgt verwoord werd door Chayma Zaher:

"Het is maar zoiets kleins om bloemen te geven, maar het heeft een grote betekenis".

Oost, West, thuis niet best

door Joke Hofman

Concert van Het Nederlands Blazers Ensemble met vluchtelingen

Mijn man Harm en ik waren in Arnhem waar het Nederlands Blazersensemble (NBE) een concert gaf, met als titel: Oost, West, thuis niet best. www.youtube.com/watch?v=3NLdBig7uUI.

Dit concert hebben ze in 10 plaatsen gegeven, ook in het Concertgebouw, dus duizenden mensen hebben dit meegemaakt.

Op elke locatie had het NBE ruim 10 beroepsmusici uitgenodigd uit AZC's om mee te spelen, de meeste uit Syrië, maar ook uit Irak, Senegal, Palestina, Afghanistan. In Arnhem waren ook de bewoners van de Koepel uitgenodigd.

Het was een geweldig feest en tot slot zei Bart Schneemann, de leider van het NBE: Beste mensen, als u dat nog niet wist, weet u het nu: deze mensen zijn een verrijking van onze samenleving!" Waarvoor hij uiteraard een donderend applaus kreeg.

Concert met het Gelders Orkest met vluchtelingen

Ik was inderdaad als vrijwilliger ook in Arnhem, waar het Gelders orkest speelde. De kinderen in de AZC's hebben maanden geoefend, want ze mochten meezingen en allerlei gebaren meedoen, met een symfonie: Van angsthazen en durfals, die speciaal voor kinderen is gecomponeerd/gearrangeerd door Toek Numan.

Het lesboek dat leerkrachten en vrijwilligers met ze hebben doorgewerkt bevat de teksten en videos met de muziek.

svad.businesscatalyst.com/lesboek.html. De kinderen waren laaiend enthousiast!

In Arnhem waren honderden kinderen uit 4 AZC's met bussen in Arnhem aangekomen. Van 11 tot 12 was het concert, toen kregen ze een lunch en tijdens de lunch mochten ze in groepjes het podium op om alle instrumenten uit te proberen. Het drumstel en de koperen blaasinstrumenten waren het meest in trek!

'Ik heb vele stralende gezichten op mijn hoorn kunnen laten spelen, het was echt genieten, voor de kinderen en voor degenen die hielpen.

's Middags was het programma nog een keer, voor weer 4 andere AZC's.

Joke Hofman met haar hoorn bij het concert van het Gelders orkest met vluchtelingen

Word vrienden met een moslim.

Dan versla je IS.

*samenvatting en bewerking van een artikel uit Trouw van
26-11-2015 door Marianne van der Zee*

Het interview is van Marije van Beek (vet gedrukte vragen). met blogger El-Baghdadi.

"Misschien gaat dit hyperemotioneel klinken, maar ik meen het, helemaal. Het enige dat haat kan doen smelten is liefde. Ga je moslims haten, dan versterkt dat het verhaal van de extremisten. Liefde vernietigt hun geloof. Ik heb daarom na de aanval op Parijs een foto rondgetweet van een tempel of kerk met een bord: 'Het beste antwoord op IS is vrienden te worden met een moslim'."

(MvdZ) Een artikel dat behoorlijk controversieel kan zijn, een interview met een ex moslim extremist die ons ook nog advies geeft. Het advies dat hij geeft is eigenlijk echter niet anders dan de mening van veel Vrienden over de hele wereld dat liefde het enige goede antwoord is op IS. Liefde in de vorm van vriendschap, met elkaar in gesprek gaan, samen eten en samen bidden. Op die manier kunnen we een maatschappij creëren waarin de haat minder kans krijgt en minder jongeren opgroeien in een haatcultuur maar opgroeien in begrip en kennis voor andere culturen en godsdiensten zodat in ieder geval de aanwas van IS sterk zal verminderen. Eerlijk gezegd denk ik dat een ervaringsdeskundige ons betere adviezen kan geven dan de kamergeleerden. Hij vertelt een stukje van zijn geschiedenis:

Nog niet zo lang geleden was u zelf salafist en geloofde u in de jihad. Hoe kwam dat zo?

"Ik denk dat ik na 11 september en de Irak-oorlog echt overtuigd raakte. Ik had, net als veel moslims, het gevoel dat we werden aangevallen. En de voorgangers van IS waren de enigen die ons verdedigden. De oorlog in Irak was een ramp: volledig gebaseerd op leugens, eindeloos veel slachtoffers, en het spleet de regio uiteen. Ik voelde me verraden en bang. Eerlijk gezegd denk ik er daarom liever niet meer aan. Neem van mij aan: met haat krijg je iemand niet aan het wankelen, wel met angst. Dan kom je in een modus van zelfverdediging waarbij je denkt dat alles gerechtvaardigd is."

Haatte u het Westen?

"Van de buitenkant lijkt het misschien op haat, maar van de binnenkant is het eerder angst. Een groot deel van mijn genezing kwam met de Arabische lente. Die beweging ijverde voor dezelfde beloften als waar ik in mijn jihadistische periode in geloofde: vrijheid, het omverwerpen van de dictators, het vinden van onze waardigheid. Nu weten we dat de jihadistische revolutie eindigt in een complete horrorshow.

Langzamerhand legde ik mijn geloof in de jihad af. Het is lastig om na te gaan waar ik precies afhaakte, maar steeds als Al-Qaeda of een van haar opvolgers iets verschrikkelijks deed, raakten ze me iets verder kwijt. Ik weet nog dat er onschuldige mensen werden onthoofd.

Vrachtwagenchauffeurs. Op een gegeven moment kun je het gewoon niet meer rechtvaardigen. Nog weer later besepte ik dat ik mezelf ook geen 'salafist' meer kon noemen."

Wat is het probleem met de islam?

"Van oudsher gaat het meer om regels dan om waarden. En nu zitten we met een islam opgescheept die een hele hoop regels en tradities heeft bedacht, terwijl er geen coherente reeks van kernwaarden is bepaald. Ik zie die waarden zelf wel terug in de islam, maar de geleerden van nu kijken er langs, omdat ze naar iets anders op zoek zijn. We moeten die opdiepen, om ons geloof en onze menselijkheid te redden.

(MvdZ) Naar mijn bescheiden mening geldt dit niet voor de Islam overal ter wereld. Mijn eigen ervaring met Moslims uit West Afrika is helemaal anders, die hebben meer kernwaarden dan regels. Waarden zoals respect, medemenselijkheid, solidariteit.

Het interview wordt afgesloten met de rol van Saudi-Arabië en de invloed die het Westen hierin kan spelen.

"Saudi-Arabië wil ons doen geloven dat ze tegen IS zijn. Maar ze hebben net vorige week weer een dichter ter dood veroordeeld op valse aantijgingen van afvalligheid. Het Westen moet de hervormers daar steunen. Dat betekent: pal gaan staan voor vrijheid van meningsuiting. Zonder die vrijheid kan niemand met nieuwe ideeën komen. Sluiten Arabische autoriteiten één persoon op in de cel, dan snoeren ze tienduizend anderen de mond. Wil het Westen hier iets aan doen, dan moet het uiterst principieel zijn, en geen bullshit aanvaarden. Dus moeten er consequenties aan worden verbonden via de wapencontracten, via de financiële steun, via alles. Het moet tanden hebben. Alleen dan kan de Arabische revolutie weer verder bloeien. Dat zou de grootste wraak tegen IS zijn: een Arabische wereld die geweldig is zonder hen."

Transformatie

december 2015, Irene Peters

**Als het jaar naar winter toeleeft,
en zo vroeg het donker daalt,
kruip ik terug in mijn cocon,
voel me benauwd, en wat verdwaald.....**

**Waar is het Licht?
Kan ik nog dromen?
Of is er slechts die nachtmerrie
van vluchtelingenstromen?**

**Ik sta alleen te midden van de mensen,
net als zij, die enkel Vrede wensen.**

**Oorlog, ellende, verwarring
en pikdonkere nacht.....
Geen veilige plek. Wat is het
dat ons morgen wacht?**

**Stel, ik zit nu op een wolk
en kijk vandaar naar Moeder Aarde;
Wat zegt de geest van deze tijd tot ons,
die deze rampen baarde?**

**Het gaat voorbij. Misschien niet nu, maar wat is tijd?
Wie loopt door een woestijn van angst , wordt door de kerstster begeleid.**

**Kom, wees niet bang. Als je loopt door stikdonkere nacht
en in je eigen leegte valt,
geef je dan over, want op de bodem van je ziel
word je al eeuwen door het Licht opgewacht!**

**Een zaadje nestelt zich in donkere Aarde,
een gedachte groeit naar groter Licht...
Familie Mens ontdekt haar waarde;
door Liefde en Begrip vervaagt het woordje "plicht".**

**De rups ontdoet zich van zijn huid.
Nog even , en er vliegt een vlinder uit!**

Een raadsel voor iedereen

door: David S. Richie Uit: *The Friendly Story Caravan* vertaling: Jan Ramaker

Het was voorjaar 1947. Het Poolse dorpje Lucimia vertoonde een beeld van zwart geblakerde ruïnes, opgelapte hutjes en schuurtjes, waar in vreedstijd aardappels werden opgeslagen en loopgraven. Lucima ligt aan de rivier de Wiswa (Weichsel), ongeveer 100 km ten Zuiden van Warschau.

Weduwe Budniak leefde met haar vier kinderen in een kuil van twee bij vier meter. Er lagen planken over en wat takken en een laag grond om bescherming tegen de regen te bieden. In die kuil stond een bed van stro, een krukje en een rokerige kachel. Daar leefden ze in. Het was dan ook niet zo verwonderlijk dat Lucimia was uitgekozen als plaats voor het eerste internationale werkkamp voor Vrijwilligers. En het was evenmin verwonderlijk dat weduwe Budniak als eerste werd uitgekozen om hulp te krijgen. Toch was het een raadsel voor iedereen.

Op een dag stopte er een grote vrachtwagen met een lading van tenten en kampeerbenodigdheden en men laadde die uit aan de oever van de Wiswa rivier.

De volgende dag kwam de vrachtauto terug vol met jonge mensen die snel vijf grote tenten opzetten, een oven uitpakten, tafels en banken in elkaar timmerden en zich geriefelijk installeerden onder de wilgen bij de rivier.

De derde dag nodigden de jonge mensen iedereen het dorp uit om het kamp te bezoeken en van hen te horen wat ze kwamen doen.

Wij zijn vijftig vrijwilligers uit Polen, Denemarken, Engeland en Amerika. Wij komen jullie helpen. Wat kunnen we voor jullie doen? Jullie hoeven ons niet te betalen. We zijn hier om jullie te helpen waar we maar kunnen.

“ Help me om mijn huis te bouwen!”

“ Help MIJ om MIJN huis te bouwen!”

“ Bouw een school voor onze kinderen!”

“ Help ons alsjeblieft om een huis voor ons te bouwen!”

Het was een compleet gekkenhuis. Iedereen riep door elkaar en redetwistte met zijn buurman. Uiteindelijk lukte het één man om iedereen stil te laten worden.

“ Hoor eens” , zei hij ,” eerst moeten we uitzoeken wie jullie zijn en waarom jullie bereid zijn om zonder betaling te komen te werken. Dat doet niemand hier!”

“Dat is natuurlijk waar”, zei een van de Poolse vrijwilligers, “wij Poolse studenten geloofden eerst ook niet dat deze Engelse en Amerikaanse Quakers zouden komen helpen voor eten en reiskosten. Zullen we hen eens vragen waarom?”

Daar was iedereen mee eens. Dus kwam de leider van de Quakers naar voren en met de hulp van een tolk legde hij het in het kort uit. “Veel Amerikanen” zei hij, ”Veel Katholieke en Protestantse Amerikanen willen vrede en vriendschap, net zoals het Poolse volk vrede wil. En dat geldt ook voor alle Engelsen. Zij hebben niet zo erg geleden tijdens de oorlog en ze hebben ons geld gegeven om te helpen. We hebben Poolse studenten gevonden die ons graag willen assisteren. Er komen over een paar dagen nog drie Zwitserse vrijwilligers en eentje uit Finland. Er is ook nog een onderwijs inspecteur die een oude leger barak heeft gevonden, die we kunnen inrichten als school, als jullie dat willen. We hebben ook een aantal meisjes meegebracht die jullie kinderen ’s middags les kunnen geven. Verder hebben we nog twee medische studenten bij ons die een kliniek kunnen openen, maar jullie moeten zelf beslissen hoe we jullie het beste kunnen helpen.” Natuurlijk wilden ze een school. Ten slotte hadden de kinderen al die zeven jaren, die de oorlog had geduurd geen les gekregen. Dus begonnen ze onmiddellijk met een openlucht school. En natuurlijk wilden ze een kliniek, tenslotte woonde de dichtstbijzijnde dokter 20 kilometer ver.

Binnen een uur en niet zonder discussies besloten ze welke families het meeste hulp bij de huizenbouw nodig hadden.

De volgende dag begon het werk op zo'n enthousiaste manier, dat de gedesillusioneerde dorpsbewoners hun ogen niet geloofden. Kuilen werden opgevuld. De ruïne van een oud huis werd opgeruimd om plaats te maken voor de school. Betonblokken werden aangevoerd voor de fundering en tegen de avond verschenen de eerste onderdelen van de oude leger barak. Binnen een week was de fundering klaar en konden ze beginnen met het opbouwen van de schoolbarak. Iedere middag kwamen bijna 150 kinderen aan de oever van de Wiswa samen om te leren lezen en schrijven. Ondanks dat er nog geen leerboeken papier en potloden waren. Ook werd de grond klaargemaakt voor de bouw van het huis van weduwe Budniak. Iedere morgen stond er een lange rij boeren te wachten totdat ze door de studenten-artsen geholpen werden.

Wisła (Pools), Weichsel (Duits), Vistula (Engels), de grootse rivier van Polen

Het was dan ook niet verwonderlijk dat het nieuws van wat er in Lucimia gebeurde zich in de verre omtrek verspreidde. Bij zonsondergang op de zevende dag verscheen er een vreemde vrachtwagen over de hobbelige dijk bij het dorp en stopte bij het kamp van de vrijwilligers. Zes soldaten gewapend met machinegeweren sprongen eraf. Snel kwam de Amerikaanse kampeider naar voren om de bezoekers welkom te heten. Maar een officier met een hard gezicht liep hem gewoon voorbij naar het hoogste plek van de rivier oever, waar hij het hele kamp kon overzien. De Poolse vrijwilligers kwamen snel naar voren en werden bestookt met vragen: “Wat doen jullie hier?”

“Wie zijn de vreemdelingen in dit kamp?”

“Wie hebben hen toestemming gegeven?”

“Waarom zijn ze hier?”

“Zijn ze wel communisten?”

“Wat leren ze jullie?”

Langzamerhand maakte het rustige enthousiasme van de Poolse vrijwilligers indruk op de gouverneur, want de officier bleek de gouverneur, de “*wojewoda*” van de hele toenmalige provincie Kielce van Polen te zijn. Hij had gehoord over vreemdelingen uit landen waar Polen geen vriendschappelijke betrekkingen mee onderhielden en dus was hij persoonlijk komen kijken wat er aan de hand was. Na een kruisverhoor van zeker een half uur was hij maar half tevreden met de antwoorden, die hij kreeg.

De gouverneur liep naar de kring van dorpelingen die zich gevormd had. Toen hij hen vroeg wat zij ervan vonden waren die unaniem van mening dat deze vreemdelingen “*all right*” waren!

Eindelijk was de gouverneur overtuigd en

zei tegen de Amerikaanse kampleiter: ”Ik was verbaasd dat iedereen zo enthousiast en

dankbaar was voor wat jullie gedaan hebben. Niet alle vreemdelingen zijn zo welkom geweest. We kunnen niet zo snel vergeten. Er zijn ook vreemdelingen geweest die onze huizen verwoesten en onze vaders vermoord hebben...., maar jullie zijn echt gekomen om ons te helpen, daar ben ik nu wel van overtuigd. Als er iets is waar ik jullie kan helpen doe ik dat graag. Een van de Poolse vrijwilligers was snel met zijn antwoord. “ Er is iets wat u voor ons kan doen”, zei hij, ” we hebben iedere dag 150 kinderen in onze school daar bij de wilgen. Kunt u ons geen lesboekjes en andere schoolboekjes sturen?” “Natuurlijk doe ik dat!” zei de gouverneur en hij verdween met zijn soldaten in de nacht.

officier van het Poolse leger na ww2

Drieweken later kwam hij terug met een enorme kist met boeken, potloden en krijtjes, precies zoals hij het beloofd had. Bovendien had hij een grote wandkaart van Polen bij zich. De eerste kaart van hun land die de kinderen ooit gezien hadden.

Ecoquaker 'het Grote Geheel'

door Marianne van der Zee

Dit is een verhaal over mijn eigen ervaring en heeft alleen betrekking op mijn eigen situatie. 'Het is mijn verhaal over hoe ik het 'onderdeel zijn van het Grote Geheel' op een andere manier ben gaan ervaren. Het zegt niets over de situatie van anderen, bij ieder mens en iedere situatie is het weer anders.

Zoals veel Vrienden heb ik een Calvinistische achtergrond waarbij “Heb uw Naaste lief als uzelf” een heel belangrijk gegeven was. Waarbij de naaste belangrijker was dan ikzelf. Bijna alles stond in het teken daarvan. Toen ik kennismakte met de Quakers was en ben ik heel blij om te horen bij mensen die in grote lijnen volgens dezelfde principes leven als ik. Het was en is een thuiskomen.

Het is belangrijk om bezig te zijn met anderen op meerdere manieren zodat hun leven misschien wat prettiger wordt, actief zijn voor ons milieu, voor de planten en dieren.

En daarnaast ook zoveel mogelijk zelfvoorzienend leven, waar heel veel meer tijd in ging zitten dan ik ooit heb gedacht. Zonder dat ik het in de gaten had rolde ik door alle drukte langzaam maar zeker de berg weer af waar ik op mijn pelgrimstocht met moeite op was geklommen. De tocht die begon als oudste van het gezin, dus verantwoordelijk. De niet uitgesproken boodschap was: een ander mens is belangrijker, huilen is nergens goed voor, boos worden hoort niet, niet zeuren maar doorgaan, gewoon doorgaan ook als je ziek bent of pijn hebt.

Eigenlijk een totale ontkenning van heel veel gaven die ik heb gekregen als gereedschap om te kunnen functioneren op deze aarde. Tijdens mijn leven heb ik stapje voor stapje geleerd om die gaven weer te gebruiken. Als laatste de gave om te luisteren naar mijn lichaam en niet alleen mijn hoofd (of mijn opvoeding?) laten bepalen wat ik moet doen.

De laatste tijd was er echter iets veranderd, een waarschuwing door mijn lichaam in de vorm van vermoeidheid, pijn in mijn heupen, hoofdpijn. Het is allemaal lastig, ik negeerde het en als het niet anders kon bestreed ik het maar hoorde niet de boodschap die gegeven werd.

Nu ik een week lang gedwongen ben om in en in de buurt van mijn bed te bivakkeren met een rechterbeen dat versierd is met kobaltblauw gips begin ik me langzamerhand te realiseren dat ik in de stille samenkomst heel vaak geluisterd heb en ook heel veel antwoorden heb gekregen. Dat

ik tijdens de laatste meeting waar ik bij was zo gelukkig was met de rust en ontspanning in dat uur en ook gewoon met het gezelschap van de anderen. Meer had ik niet nodig.

Tijdens de meetings zocht ik contact met het Licht. Maar ik was vergeten dat het Licht op heel veel manieren en iedere dag contact zoekt en antwoorden geeft op vragen die ik nog niet eens heb gesteld. Een van die manieren is de manier die het dichtste bij ons staat en waarin we gelijk zijn aan de natuur om ons heen. We hebben een lichaam dat signalen geeft, die signalen zijn ook een boodschap van het Licht en niet zoals ik vroeger leerde niet belangrijk want alleen het geestelijke is belangrijk.

Het is ook niet zo dat ik geen andere signalen heb gekregen de afgelopen tijd. Het is wel zo dat ik de signalen heb gehoord, even op heb gereageerd en vervolgens weer aan de kant geschoven want het kwam niet uit, ik had andere dingen te doen die belangrijk waren.

Nu kijk ik door het raam naar buiten naar de zon die schijnt en ik realiseer me dat ik de afgelopen zomer niet echt de tijd heb genomen om gewoon lekker even in het zonnetje te zitten en te genieten. Dat ik niet voldoende tijd heb genomen om te genieten van mijn poezen, van de vogels buiten, van de mensen waar ik van houd omdat ik het te druk had. Dat zijn de momenten waarin ik de liefde van het Licht had kunnen ervaren.

Kortom, mijn volgende gips wordt rood, de kleur die me met de aarde verbindt zodat ik me blijf realiseren dat ik moet luisteren naar mijn eigen ecosysteem.

Handen en voeten. Warmetruiendag.

door Marianne van der Zee

5 februari 2016 is weer uitgeroepen tot warmetruiendag. Een dag waarop we weer eens bewust gemaakt worden van ons gedrag wat betreft de verwarming van ons huis. Inmiddels is het al het 10^e jaar dat het georganiseerd wordt. Door de thermostaat 1 graad lager te zetten wordt meteen je CO₂ uitstoot verminderd met 6% . Nu vind ik het zelf een beetje kort door de bocht om alleen over thermostaten te praten. Alsof iedereen centrale verwarming heeft. Er zijn ook mensen met gewoon een kachel, gas of hout. Aangezien ik bij de laatste categorie hoor, ben ik wel aan het experimenteren geweest om te zien op welke stand ik de kachel kan zetten zodat de kamertemperatuur 1 graad lager wordt. Kwestie van een thermometer ophangen en erop kijken.

Het is een prima initiatief die 'warmetruiendag', zo worden mensen zich bewust van hun eigen gedrag. Als je wilt kun je je aanmelden als deelnemer via de website www.warmetruiendag.nl. Op de website staat het patroon van een warme trui. Je kunt ook je eigen actie starten onder familie, vrienden e.d. Je kunt je na die dag ook afvragen of het misschien een optie is om de kamertemperatuur structureel 1 graad naar beneden te doen.

Hoe kun je voorkomen dat je het koud krijgt? Als je niet van warme truien houdt omdat je net als ik dan op een Michelin mannetje gaat lijken zijn er ook nog een heleboel andere opties. Ik heb een oud dekbed naast mijn stoel

liggen, heerlijk dekbed over me heen in mijn lekkere stoel met een boek en als ik het toch niet comfortabel genoeg vind, een warme kruik maken en die er ook gezellig onder doen en vervolgens een kat op schoot. Sommige mensen maken een woonmantel, een deken waar een soort lange jurk van is gemaakt. Op de website van 'Genoeg.nl' staat een YouTube filmpje waarin je kunt zien hoe heerlijk het is om zo'n woonmantel te maken. Kortom verzijn je eigen ding, want eigenlijk is 6% op jaarbasis als je het structureel doet best veel.

Waar zijn Quakerbijeenkomsten? Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

Amsterdam	iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam
Antwerpen	geen vaste tijdstippen	Info Jan Peeters tel.: 0032.15.24 75 10 email : boekrijk@hotmail.com
Breda/ Ulvenhout	Zondag 7 febr. 11.30, bij Corien, Withof 4, Ulvenhout	Info: Corien van Garderen: 076-8502421 Graag bevestigen: coriegarde@ziggo.nl
Brussel	iedere zondag 11.00	Quakerhouse, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Bennekom	2e en 4e zondag van de maand: 10.30	"Commanderij", Commandeursweg 44, Bennekom. Kinderen zijn welkom! Op de 2e zondag wordt er eerst van 10.30 – 11.00 een worship-sharing gehouden, daarna wijdingssamenkomst tot 12.00.
Deventer	Wijdingssamenkomst 3 ^e zondag 10.30 Gespreksavond: 1 x maand: 18.30 op wisselend di/do	Wijdingssamenkomst in het Meester Geertshuis, Assenstraat 20, 7411JT Deventer. Gespreksavonden, data en inlichtingen bij Frieda Oudakker 0570- 670287 email: friedaoudakker@live.nl
Groningen	2e en 4e zondag van de maand in Groningen: 10.30 1e zondag van de maand te Hellum 10.30	2 ^e en 4 ^e zondag: De Poort, Moesstraat 20, 9717 JW Groningen, tel.: 050- 5712624 1 ^e zondag: te Hellum, Hoofdweg 41: Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Peter Spreij; nonmv@pspreij.nl
Den Haag	iedere zondag: 10.30	Stadhouderslaan 8, Den Haag Kinderen zijn altijd welkom. Bij kennisgeving vooraf is er voor hen een aangepast programma.
Wijhe, bij Zwolle	Op 1e zondag van de maand 10.30	Wim en Deborah Balijon: 0570-597170 Slotpark 77, 8131 DW Wijhe. Graag aankomen als je komt.

Wijdingssamenkomsten op Afstand

1. Meeting at a Distance. Inlichtingen: caroline.wilson@esade.edu
2. Online meeting for worship: op tijdstippen rekening houdend met verschillende tijdzones. Bekendmaking op: Quakerworship.org
3. Quaker Faith and Fellowship www.Quakerfaithandfellowship.org

Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen

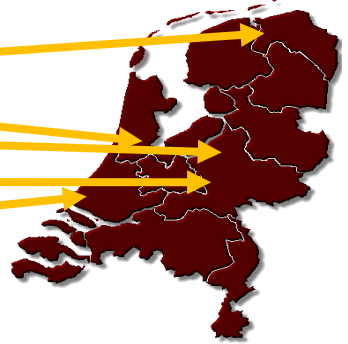
NON

A'dam

Deventer

MiZuNed

Haagse

Quaker Secretariaat:

Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers). Tel.: [06 13700682](tel:0613700682). e-mail: secretariaat@deQuakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 tnv Religieus Genootschap der Vrienden - Quakers- te Zwolle.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, bibliothecaris - vacature,

Quaker Literatuur: Willem Furnée ; Badhuisweg149, 2597JN 's-Gravenhage telefoon: 070-3220544, e-mail: literatuur@Quakers.nu Bankrek.: NL70 INGB 0000 313040 t.n.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Hans Weening, Lijnbaansgracht 208b, 1016 XA Amsterdam, 085-8780821 hweening@xs4all.nl
Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 tnv A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Willem Furnée
haagsevrienden@Quakers.nu Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. Tel. 070-3600621. Bankre.k: NL48 INGB 0001 8562 21 tnv Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Pieter Ketner, p.ketner@upcmail.nl Corr.adres: Els Ramaker, 0344 606818. mob:0636361350. email: Els@ramaker.me Bankrek: NL67 TRIO 0197 6518 52 ten name van Rel.Gen.der Vrienden-Quakers- te Deventer.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0570-670287 email: friedaoudakker@live.nl

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Peter Spreij ; Watersingel 17, 9351 XN Leek, Tel.: 0594-769063; nonmv@pspreij.nl
Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 tnv N.O.N. MV Rel.Gen. d. Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds: schrijver vacature. Penningm: Johannes Borger, johannes.borger@hotmail.com Bankrek. NL19 INGB 0000 220644 t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Peter van Leeuwen, Tel.: 0182-611786; vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL28 INGB 0002 5386 85 t.n.v. VVQREA te Helmond.